

In zopet so prišli. Jesen je vže bila. Takrat pa je bilo veliko veselje pri Mladičevih — še večje kakor nekaj žalost. Jesen in veselje — kako se ujema to dvojje! In vender se in se ujema!

B—c.

Kaj si kdo želi.

Bilo je vzpomladnega dne minolega leta. Tolpa večjih dečkov koraka po cesti v učilnico. Pomaknivši se nekoliko naprej, ustavijo se, a kmalu zopet mahajo dalje po cesti. Danes imajo posebno zanimiv razgovor med seboj.

Vsak pripoveduje kaj bi bil najrajše.

Blažek bi bil najrajše: papež; Milče: cesar; Janko: general; Miško: imovit graščak i. t. d.

Zdajci se oglasi tudi Šapljev Zdravko in reče: „Veste, kaj? naš gospod župnik so nam óno nedeljo v cerkvi propovedovali, da pod solncem ga ni človeka, ki bi bil popolnem srečen in zadovoljen. Čim imenitnejšega stanú je kdo, tem več ima skrbi, dolžnosti, odgovornosti, težav in sitnosti, — večkrat tolike, da niti spati ne more mirno. Nù, če bi bilo meni vender kaj na izbiro, bil bi jaz najrajše hitra lastovka,“ pristavi Zdravko.

„Oj, oj! kakšno veselje bi bilo to meni! Letel bi križem svetá tako naglo, kakor misel iz jednega kraja v drugi. Vsako vzpomlád in jesen bi preletel vso lepo italijansko zemljo, a vsedši se na vrh velike 138 metrov visoke cerkve sv. Petra, nagledal se svetega rimskega mesta.

Zavrtčavši svoj „flič, flič!“ vzletel bi potlej v slovenske zemlje — v svoj rojstni kraj. Od tù bi mahnil po zračnem potu daleč tjà čez hribe in doline naravnost na Dunaj na zvonik sv. Štefana 137 metrov visokega. Oj, kako krasen mora biti razgled čez ves Dunaj in óno imenitno „rotundo“ 85 metrov visoko, ki je ostala za spomenik iz svetovne razstave 1873. leta!“

Po Dunajskih dolgih in širokih ulicah bi si nalovil nekoliko sladkih mušic in komarčkov — in potlej — „frk!“ naravnost v Pariz na Francosko. Ko bi si to veliko mesto dobro ogledal — „frk!“ v največje evropsko mesto — v London. Videl bi tam 111 metrov visoko cerkev sv. Pavla; videl čudovito mnogo tovaren in različnih umeteljskih strojev.

Od tam bi zafrčal v Kolin (Köln). Videl bi tù pri stolnej cerkvi velikanska stolpa, ki sta vsak po 156 metrov visoka.

Ko bi se tù nekoliko oddahnil in si ogledal mestne znamenitosti „frk!“ naprej v prestolno nemško mesto Berolin, kder bi videl lep 61 metrov visok „pobédni spomenik“; 26 metrov visoka „Braniborska vrata“ in še mnogo drugih znamenitih zgradb.

Iz Berolina pa — „frk!“ preko Varšave in Smolenskega naravnost v Moskvo na Ruskem. V Petrograd se mi zdi malo predač, zato bi se pa Moskve bolje nagledal.

Zna se, da bi se tù do dobrega odpočil na zvoniku „Ivana Vélikega“, kateremu je ves vrhovni krov s čistim zlatom prevlečen. Ta zvonik je ukazal zgraditi car Boris Godunov 1600. l. Oj kakšen vam je to lesk v solnčnem

svitu! — Nu, na 99 metrov visokem zlatem krovu sedeti, kakšna bi bila to meni čast in sreča! In tako sedeč bi poslušal „novi zvon“ tehtajoč 1440 centov, v katerem visi 42 centov težek kembelj. Niže doli pred cerkvijo pa je videti še dosti večji zvon z dolgo škrbino v krilu. Ta zvon velikan tehta 4300 centov. Videl bi tudi velikansk top ali „Car puško“, ki tehta 2425 centov in dvakrat več cerkev nego jih je v Rimu.

Ko bi se takó nagledal prelepe Moskve pa — „frk!“ preko Karpatov v Buda-Pešto, od tam v Zagreb, iz Zagreba v Ljubljano, potem nazaj v moj slovenski rojstni dom pod Čaven v mehko gnezdice pod Draginavo streho.“

Ko Zdravko preneha, oglasi se Klenckov Tonče: „Vender bi jaz ne hotel biti lastovka, da-si je urna kakor misel.

Na jesen, kadar se zbere mnoga lastovičina drobnjav v veliko jato, takrat je še nekaj veselja, kadar pa odrine preko širokega morja v daljno Afriko, takrat pa je v velikej opasnosti (nevarnosti). Često nastane velik morski vihar, ki leteče lastovke pomeče v razburjeno morsko valovje, kder žalostno poginejo. Taka opasnost jim tudi preti, kadar se vračajo v Evropo, leteč preko srednjega morja.

Res je, da brzokрила lastovka lahko preletí mnogo širnega sveta, a vender si vsega svetá ne upa ogledati. Tù je morje preširoko, tam zopet ledeni séverni ali južni tečaj, kder ni dobiti lastovičinemu želodčku niti mušice niti mastnega komarčka.

Tudi jaz bi rad videl mnogo svetá in prav zato bi bil rajše zlato solnčee nego li urna lastovka. Pregledoval bi si svet na vse strani od sévernega do južnega tečaja. Zna se, vsakih 24 ur bi se zemlja zavrtela pred mojim okroglim rumenožarečim licem, da bi si v pravo zabavo vso zemljo ogledal. Plaval bi veličastno po jasnem nebu. To bi bilo veselje vsega veselja.“

Zdajci poprime besedo Čibejev Tomažek, rekoč: „Vse je res, Tonče moj dragi, kar si povedal o solnčecu, a vedeti moraš, da solnčee vidi po svetu tudi mnogo zléga in britkosti. Žalostno gleda krvave vojske mej človeškim rodóm; vidi prepir, neslogo in sovraštvo. Ker ima čistosvetle oči, vidi vse prav na drobno, zato mu je toliko britkeje. Odkritosrčna mi izpoved: Jaz bi bil vender-le rajše srebrna lunica nego li zlato solnčee,“ — pristavi Tomažek. „Plaval bi mirno in tihotno v noči po jasnem nebu, kakor svetál srebrn hlebec: Tudi bi tako na drobno ne gledal vseh zemeljskih nadlog in nesreč kakor bistroóko solnčee. Zna se, kar je kraljica vsemu narodu, to bi bil jaz mej zvezdami. Oj, kako krasna je noč, kadar jej sveti prijazna luna! Kako mirno in sladko bije človeku srce ob njenem srebrnem svitu!“

„Veš kaj, Tomažek moj! jaz pa bi ne hotel biti srebrna lunica,“ zavrne ga Godinov Videk. „Lunica je meni premalo svetla; še dobro čitati ne morem pri njej. Meni tudi ni lepa zato, ker se vedno izpreminja: zdaj se manjša in manjša do nič, — a zopet se vekša in vekša do okroglega hlebca. Za trenotek ni nič stalnega na njej. Nespametnemu človeku večkrat pravijo ljudje: „luna ga vozi!“ ali pa: „luna ga trka!“

Rajše kakor srebrna lunica hotel bi jaz biti biserna zvezda.“ Imel bi na jasnem nebu brezbrojno družbo. Prijazno in ljubeznjivo bi druga drugo gledale in se v zabavo kaj pogovarjale. Gledal bi tudi doli na zemljo in vlival revnemu sreću sladko tolažilo. Oj kako prijetno bi to bilo! Saj vže neka pesenca pravi:

„Zvezda zvezdi je sosed,
Njih za nas števila ni;
Druga v drugo svetlo gleda,
Vsaka v božjo čast gori.“

„Videk moj dragi!“ odvrne mu Repičev Vladko: „O zvezdah nam se res tako zdi kakor bi prav blizu blestele druga pri drugej, — zdi se nam, kakor bi se prijazno gledale in se na tihem kaj pomenkovale i. t. d. a vse to je le slepilo našim očem.“

Zvezde so velikanske svetle oble, ki se stalno sučejo v nebesnem prostoru po svojej določenej dragi ali črti. Zdé se nam kakor svetle lučice ali svetla očesca, a to zaradi tega, ker so silno daleč, daleč od nas. Zvezde pa so si primeroma toliko sesede, kolikor naša zemlja k solnci ali luni. Vsi ti migljajoči, blesteči se in okrogli svetovi, ki jim pravimo zvezde, manjši so ali večji; bliže ali dalje od nas; manj ali bolj svetli: zato so tudi zvezde videti manjše ali večje, manj ali bolj svetle. Ti nebesni svetovi so predaleč od nas; zvezda bi jaz vže ne hotel biti.“

„Stokrat rajše kakor vse drugo, kar ste si zaželeli, hotel bi jaz biti: „angelček božji“ reče dobrosrčni Vladko.

„Temu je dve leti, kar so mi umrli ljuba mati. O koliko dobrega so mi storili; kako véрно za-mé skrbeli! Koliko hvaležnosti jim dolžujem!

Nú, ako bi bil jaz „angelček božji“, takój bi vzletel naravnost k materi v nebesa. Tam bi jih našel. Prigovarjal bi jih da se vrnejo k meni na zemljo; ako pa bi tega ne hoteli storiti, ostal bi še jaz gori v nebesih pri svojej dobrej materi.

Zna se, da bi potlej ne mogel več z vami v šolo hoditi in se z vami pogovarjati.“

Dečki svoj pogovor pretrgajo in umolknejo. Urneje stopajo, da bi v šolo ne zamudili.

Vladko se je s srčno ljubeznijo in hvaležnostjo spominal svoje ljube matere, zato je pa tudi svojo pravo željo razodel, kaj bi bil on najrajše, samó da bi mu bilo videti mater, na katero je vedno mislil.

Takih dobrih otrok, ki ljubijo svoje stariše, Bog nikoli ne zapusti; Bog je vodi in čuva po vseh potih njih mladega življenja.

Otroci moji zlati! Najljubši in najdraži naj vam bodo stariši; zato je radi slušajte in delajte jim veselje, da se vam bode dobro godilo na zemlji.

J. Volkov.

Vodena kaplja.

(Basen.)

Kaplja je pala iz visokih oblakov v globoko morje. — „Jejmina!“ vzdihnila je, „kaj sem vender zdaj tù mej to brezštevilno nerazpregledno množino? — Nič! skoraj da še manj, nego li nič.“

Školjka je čula te besede, odprla svoji lupini ter zajela skromno kapljo váse. V njej je kaplja postala neprecenljiv biser, ki se zdaj blesti v kroni perzijskih kraljev in je lepši nego li vse druge dragocenosti jutrove dežele.

M.